

Analýza dat z výzkumu

Co se děje po sběru dat?

Příklad 1: Dělán kvalitativní rozhovory s 15 ženami

Příklad 2: Mám sebráno 100 dotazníků od žen navštěvujících předporodní kursy

Příklad 3: Mám k dispozici 10 kazuistik rodiček po 40 roku věku

Příklad 1: kvalitativní rozhovory

Kvalitativní analýza

- 1) Probíhá paralelně se sběrem dat, nelze tedy striktně rozlišit fázi sběru dat a jejich analýzy**
- 2) Nemá tak jasná pravidla a nástroje jako statistická analýza (neoperuje se s čísly, procenty, korelacemi)**

zakotvená teorie I

Barney Glaser, Anslem Strauss (*The Discovery of Grounded Theory*, 1976).

Název „zakotvená teorie“ (grounded theory) neoznačuje nějakou určitou teorii, nýbrž určitou strategii výzkumu a zároveň způsob analýzy získaných dat.

Vznikající teorie je „zakotvena“ v datech, získaných během studie.

Nejčastěji bývá realizována při studiu jednání a při studiu interakcí zúčastněných.

zakotvená teorie II

- Zakotvená teorie je pokusem vytvořit novou teorii na základě sběru dat o studovaném fenoménu.
- Vysvětlení jevu je vysvětlením výzkumníkovým (ne aktérovým) – výzkumník totiž vytváří vysvětlující teorii fenoménu (jevu).
- Z. T. Umožňuje výzkumníkovi být vědeckým a kreativním.

zakotvená teorie III

3 hlavní zásady tvorby zakotvené teorie:

Opakovaně odstup od výzkumu a zeptej se sám sebe: Co se to tam děje? Je to, co si myslím, že se děje, ve shodě s datovou realitou?

Udrž si ducha skepticismu. Všechna teoretická vysvětlení, kategorie, které používám a hypotézy, které mám, ať pocházejí z literatury nebo ze zkušenosti, je nutno chápat jako **prozatímní**. Všechny je nutno neustále konfrontovat s daty.

Drž se výzkumných procedur. Pomohou ti vyhnout se nerealistickému pochopení dat (Strauss, Corbin 1990)

Výzkumníci v tomto paradigmatu se snaží vstupovat do terénu bez **jakýchkoliv prekonceptí. Znat dopředu, co již jiní vyzkoumali, může vést k šumu v pozorování a teoriích.**

Z.T. má nejbližší k ideálnímu modelu induktivního usuzování obvyklé techniky: rozhovor, obsahová analýza

zakotvená teorie IV

klíčové pojmy:

metoda konstantního srovnávání

Simultánní průběh sběru dat a jejich analýzy. Sběr dat je řízen poznatky z již analyzovaného materiálu.

teoretická tvorba vzorku (theoretical sampling)

reprezentativnost z hlediska výzkumného problému – **výběr zkoumaných objektů je dán potřebou pokrýt všechny dimenze výzkumného problému, nikoliv reprezentativitou z hlediska populace.** Př. Prožívání těhotenství ženami s interní nemocí

teoretická citlivost

výzkumník vstupuje do terénu bez teorií a hypotéz, přesto je četbou a studiem předchozích výzkumů vybaven citlivostí pro vynořující se vzorce

Srovnání etap zkoumání podle hypoteticko-deduktivního
paradigmatu (kvanti přístup)
a metodologie zakotvené teorie (kvali přístup)

- *Kvantitativní*
- Výzkum = teoretický model – hypotézy – data – test hypotéz
- .....
- *Kvalitativní*
- Výzkum = senzibilizující koncepty – data – hypotézy - teorie

Studie provedená metodou zakotvené teorie.

Podle: Hendl, Praha, Portál, 2008, s. 124

Otázka výzkumníků: Jak ženy s chronickým onemocněním zvládají své těhotenství?

Z textů rozhovorů s postiženými ženami výzkumníci vyextrahovali ústřední kategorii „uvědomělé riziko“, které má dvě dimenze: intenzitu (slabou nebo silnou) a původ rizika (primárně podmíněné těhotenstvím nebo chorobou). Aby tuto kategorii spojili s ostatními aspekty, rekonstruovali následující proces: Uvědomělé riziko v souvislosti s onemocněním vede k plánování a provádění určitých zabezpečovacích opatření, která jsou ovlivňována motivací, bilancováním a kontextovými podmínkami a směřují ke zmírnění rizika.